ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 12ης Ιανουαρίου 2006 *

Στην υπόθεση C-311/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Gerechtshof te Amsterdam (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 28ης Ιουνίου 2004, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Ιουλίου 2004, στο πλαίσιο της δίκης

Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht BV,

κατά

Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Rotterdam,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Rosas, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský (εισηγητή), J.-P. Puissochet, S. von Bahr και U. Lõhmus, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht BV, εκπροσωπούμενη από τους A. Wolkers και E.H. Mennes, advocaten,

— η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών, εκπροσωπούμενη από την S. Terstal,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους M. van Beek και X. Lewis,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 6ης Οκτωβρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά, αφενός, το κύρος της συμπληρωματικής σημειώσεως 1, στοιχείο στ΄, του κεφαλαίου 10 του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο (ΕΕ

1987, L 256, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2388/2000 της Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2000 (ΕΕ 2000, L 264, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2000, L 276, σ. 92, στο εξής: κανονισμός 2658/87). Αφορά, αφετέρου, την ερμηνεία του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ 1992, L 302, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕ 2000, L 311, σ. 17, στο εξής: τελωνειακός κώδικας).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της εταιρίας Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht BV (στο εξής: ASAD) και του Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Rotterdam [επιθεωρητή των τελωνείων της περιφέρειας του Rotterdam] (στο εξής: επιθεωρητής) σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη ορισμένων παρτίδων ρυζιού.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

3 Η Διεθνής Σύμβαση η οποία προβλέπει το εναρμονισμένο σύστημα ονοματολογίας και κωδικοποιήσεως των εμπορευμάτων (στο εξής: ΕΣ), συναφθείσα στις Βρυξέλλες στις 14 Ιανουαρίου 1983, και το τροποποιητικό αυτής πρωτόκολλο, της 24ης Ιουνίου 1986 (στο εξής: Σύμβαση για το ΕΣ), εγκρίθηκαν εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 87/369/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1987 (ΕΕ 1987, L 198, σ. 1).

4 Βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, της ως άνω συμβάσεως, κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση να προσαρμόσει την ονοματολογία του δασμολογίου του με το ΕΣ, να χρησιμοποιεί όλες τις κλάσεις και διακρίσεις αυτού

χωρίς προσθήκες ή τροποποιήσεις, καθώς και τους σχετικούς αριθμητικούς κώδικες, και να ακολουθεί την αρίθμηση του εν λόγω συστήματος. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει επίσης την υποχρέωση να εφαρμόζει τους γενικούς κανόνες για την ερμηνεία του ΕΣ, καθώς και όλες τις σημειώσεις των τμημάτων, των κεφαλαίων και των διακρίσεων του ΕΣ και να μην τροποποιεί το πεδίο εφαρμογής τους.

5 Το Συμβούλιο Τελωνειακής Συνεργασίας, νυν Παγκόσμια Οργάνωση Τελωνείων (στο εξής: ΠΟΤ), συσταθέν με τη Διεθνή Σύμβαση περί ιδρύσεως αυτού του Συμβουλίου που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 15 Δεκεμβρίου 1950, εγκρίνει, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 8 της Συμβάσεως για το ΕΣ, τις επεξηγηματικές σημειώσεις του ΕΣ που εκδίδει η επιτροπή του ΕΣ, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 6 αυτής.

6 Η ονοματολογία, που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της Συμβάσεως για το ΕΣ, περιλαμβάνει το τμήμα ΙΙ με τίτλο «Προϊόντα του φυτικού βασιλείου», το οποίο με τη σειρά του περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το κεφάλαιο 10 με τίτλο «Δημητριακά». Στο κεφάλαιο αυτό υπάρχει, μεταξύ άλλων, η κλάση 10.06 με τίτλο «Ρύζι». Οι διακρίσεις καθορίζονται υπό τους εξής κωδικούς: 1006.10 «Ρύζι με το φλοιό του (ρύζι paddy)», 1006.20 «Ρύζι αποφλοιωμένο (ρύζι cargo ή ρύζι brun)», 1006.30 «Ρύζι μισολευκασμένο ή λευκασμένο, έστω και γυαλισμένο ή στιλβωμένο», 1006.40 «Ρύζι σε θραύσματα».

7 Σύμφωνα με την επεξηγηματική σημείωση της ΠΟΤ για την ως άνω κλάση, η κλάση αυτή περιλαμβάνει ιδίως:

«1) Το ρύζι με το φλοιό του (ρύζι paddy ή ρύζι vêtu), δηλαδή το ρύζι του οποίου οι κόκκοι καλύπτονται ακόμη από το φλοιό του ανθού τους, ο οποίος τους περιβάλλει ιδιαίτερα σφιχτά.

2) Το αποφλοιωμένο ρύζι (ρύζι cargo ή ρύζι brun) το οποίο, αφού αφαιρεθούν από αυτό οι φλοιοί του ανθού σε μηχανήματα που ονομάζονται *αποφλοιωτές*, διατηρεί ακόμη το περίβλημά του (περικάρπιο). Το αποφλοιωμένο ρύζι [cargo] περιέχει σχεδόν πάντα μικρή ποσότητα ρυζιού με το φλοιό του [paddy].

3) Το μισολευκασμένο ρύζι, δηλαδή το ρύζι σε ολόκληρους κόκκους, το περικάρπιο των οποίων έχει αφαιρεθεί μερικώς.

4) Το λευκασμένο ρύζι, ρύζι σε ολόκληρους κόκκους των οποίων αφαιρέθηκε το περικάρπιο με διέλευση μέσω μηχανημάτων που ονομάζονται *κώνοι λευκάνσεως* [...]»

Το κοινοτικό δίκαιο

Η Συνδυασμένη Ονοματολογία

8 Με τον κανονισμό 2658/87 θεσπίστηκε, τόσο για τις ανάγκες του Κοινού Δασμολογίου (στο εξής: ΚΔ) όσο και γι' αυτές των στατιστικών στοιχείων για το εξωτερικό εμπόριο της Κοινότητας, ονοματολογία εμπορευμάτων, με την ονομασία «συνδυασμένη ονοματολογία» (στο εξής: ΣΟ), που βασίζεται στο ΕΣ, του οποίου υιοθετεί τις κλάσεις και τις εξαψήφιες διακρίσεις, ενώ μόνον το έβδομο και όγδοο ψηφίο σχηματίζουν υποδιαιρέσεις ιδιαίτερες στη ΣΟ.

9 Η ΣΟ, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, περιλαμβάνεται στο παράρτημα I του κανονισμού 2388/2000. Το δεύτερο μέρος αυτού του

παραρτήματος περιλαμβάνει το τμήμα ΙΙ με τίτλο «Προϊόντα του φυτικού βασιλείου». Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το κεφάλαιο 10 με τίτλο «Δημητριακά». Σε αυτό το κεφάλαιο περιλαμβάνεται η κλάση 1006, με τίτλο «Ρύζι», περιλαμβάνουσα, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διακρίσεις:

«[...]

Κωδικός ΣΟ	Περιγραφή των εμπορευμάτων
[...]	[...]
1006 20	Ρύζι αποφλοιωμένο (ρύζι cargo ή ρύζι brun)
	— — Επεξεργασμένο με βραστό νερό (parboiled):
[...]	[...]
	— — Άλλα:
[...]	[...]
	— — — Σε κόκκους μακρούς
[...]	[...]
1006 20 98	— — — — Του οποίου ο λόγος μήκος/πλάτος είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 3
1006 30	— Ρύζι μισολευκασμένο ή λευκασμένο, έστω και γυαλισμένο ή στιλβωμένο:
	— — Ρύζι μισολευκασμένο:
	— — — Επεξεργασμένο με βραστό νερό (parboiled):
[...]	[...]
	— — — Άλλα:
[...]	[...]
	— — — — Σε κόκκους μακρούς:
[...]	[...]
1006 30 48	— — — — — Του οποίου ο λόγος μήκος/πλάτος είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 3
[...]	[...]

[...]»

10 Το ίδιο κεφάλαιο 10 περιλαμβάνει συμπληρωματική σημείωση (στο εξής: επίμαχη συμπληρωματική σημείωση), σύμφωνα με την οποία θεωρείται ως:

«δ) "ρύζι paddy", [...] το ρύζι που διατηρεί το φλοιό του μετά το χτύπημα·

ε) "ρύζι αποφλοιωμένο", σύμφωνα με την έννοια των διακρίσεων [...] 1006 20 98, το ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί κάτι επί πλέον του φλοιού. Περιλαμβάνονται κυρίως σε αυτήν την ονομασία τα ρύζια που παρουσιάζονται στο εμπόριο με τις ονομασίες [...] "ρύζι cargo" [...]·

στ) "ρύζι μισολευκασμένο", σύμφωνα με την έννοια των διακρίσεων [...] 1006 30 48, το ρύζι από το οποίο έχουν αφαιρεθεί ο φλοιός, ένα μέρος από το φύτρο και το σύνολο ή μέρος από τα εξωτερικά αλλά όχι από τα εσωτερικά στρώματα του περικαρπίου [...]·

ζ) "ρύζι λευκασμένο", σύμφωνα με την έννοια των διακρίσεων [...] 1006 30 98, το ρύζι από το οποίο έχουν αφαιρεθεί ο φλοιός, το σύνολο των εξωτερικών και εσωτερικών στρωμάτων του περικαρπίου, το σύνολο του φύτρου στην περίπτωση του ρυζιού με κόκκους μακρούς, τουλάχιστον ένα τμήμα [του φύτρου] στην περίπτωση του ρυζιού με σφαιρικούς κόκκους [...]».

11 Σύμφωνα με τη συμπληρωματική σημείωση 2 του κεφαλαίου 10 της ΣΟ, ο δασμολογικός συντελεστής που εφαρμόζεται σε μείγματα υπαγόμενα στο κεφάλαιο αυτό είναι ο ακόλουθος:

«α) για μείγματα στα οποία το ένα συστατικό αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 90 % του βάρους, εφαρμόζεται ο συντελεστής που αντιστοιχεί στο εν λόγω συστατικό·

β) στις λοιπές περιπτώσεις, εφαρμόζεται ο συντελεστής ο οποίος επιβάλλεται στο συστατικό που υπόκειται στην υψηλότερη επιβάρυνση».

Ο τελωνειακός κώδικας

12 Κατά το άρθρο 217 του τελωνειακού κώδικα:

«1. Κάθε ποσό των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που προκύπτει από τελωνειακή οφειλή, που στο εξής καλείται "ποσό των δασμών", υπολογίζεται από τις τελωνειακές αρχές μόλις αυτές διαθέτουν τα απαραίτητα στοιχεία και εγγράφεται από τις εν λόγω αρχές στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο υπόθεμα επέχει θέση βιβλίων (βεβαίωση).

[...]»

13 Κατά το άρθρο 220 του τελωνειακού κώδικα:

«1. Όταν το ποσό των δασμών που προκύπτουν από τελωνειακή οφειλή δεν έχει βεβαιωθεί σύμφωνα με τα άρθρα 218 και 219 ή έχει βεβαιωθεί σε ύψος χαμηλότερο εκείνου που νομίμως οφειλόταν, η βεβαίωση του ποσού των δασμών που έχει ή που απομένει να εισπραχθεί, πρέπει να γίνει σε διάστημα δύο ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή αρχή αντιλήφθηκε την κατάσταση αυτή και είναι σε θέση να υπολογίσει το νομίμως οφειλόμενο ποσό και να ορίσει τον οφειλέτη (βεβαίωση εκ των υστέρων). [...]

2. Εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 217, παράγραφος 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων βεβαίωση όταν:

[...]

β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση.

Όταν το προτιμησιακό καθεστώς ενός εμπορεύματος θεσπίζεται βάσει συστήματος διοικητικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των αρχών τρίτης χώρας, η χορήγηση πιστοποιητικού από τις εν λόγω αρχές, εφόσον αυτό αποδειχθεί ανακριβές, συνιστά σφάλμα το οποίο δεν όφειλε ευλόγως να έχει γίνει αντιληπτό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου.

Η έκδοση ανακριβούς πιστοποιητικού, ωστόσο, δεν συνιστά σφάλμα εάν το πιστοποιητικό βασίζεται σε ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, εκτός εάν, ιδίως, είναι προφανές ότι οι αρμόδιες για την έκδοσή του αρχές γνώριζαν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να επωφεληθούν προτιμησιακής μεταχειρίσεως.

Ο υπόχρεος μπορεί να επικαλεστεί την καλή του πίστη εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά την περίοδο των συγκεκριμένων εμπορικών πράξεων, κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησιακή μεταχείριση.

[...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

14 Στις 10 Αυγούστου 2001, η ASAD, υπό την ιδιότητα του εκτελωνιστή, υπέβαλε στην ολλανδική τελωνειακή υπηρεσία διασάφηση για την εισαγωγή παρτίδας 1 134 500 kg ρυζιού, με την ένδειξη «ρύζι μισολευκασμένο σε μακρούς κόκκους των οποίων ο λόγος μήκους προς πλάτος είναι ίσος ή μεγαλύτερος του 3». Η ASAD με τη διασάφηση κατέταξε το ρύζι στην κλάση 1006 30 48 του ΚΔ, η οποία αντιστοιχεί σε αυτήν του μισολευκασμένου ρυζιού.

15 Η διασάφηση για εισαγωγή ανέφερε την Αρούμπα ως χώρα καταγωγής των εμπορευμάτων. Η ASAD επικαλέστηκε τον προτιμησιακό δασμό που ίσχυε για τα εμπορεύματα της ως άνω κλάσεως 1006 30 48 προερχόμενα από την Αρούμπα.

16 Η ASAD επισύναψε στη διασάφησή της τρία πιστοποιητικά διακινήσεως εμπορευμάτων EUR.1. Από αυτά τα τρία πιστοποιητικά τα δύο έφεραν θεώρηση των αρμοδίων αρχών της Αρούμπα. Η περιγραφή των εμπορευμάτων στα πιστοποιητικά ήταν η ακόλουθη: «ρύζι cargo καταγωγής ΥΧΕ Γουιάνας που μεταποιήθηκε στην Αρούμπα, σύμφωνα με τις διατάξεις και το παράρτημα II της αποφάσεως 91/482/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1991».

17 Αυτά τα έγγραφα συνοδεύονταν από ένα πιστοποιητικό εισαγωγής «AGRIM», για ένα σύνολο 3 694 000 kg ρυζιού μισολευκασμένου σε μακρούς κόκκους της κλάσεως 1006 30 48 του ΚΔ, καθώς και ένα τιμολόγιο που περιέγραφε το ρύζι ως «ρύζι cargo σε μακρούς κόκκους, μεταποιημένο [...]».

18 Η ολλανδική τελωνειακή υπηρεσία έλαβε δείγματα των εμπορευμάτων για ανάλυση. Η υπηρεσία αυτή ενημέρωσε την ASAD ότι η εξακρίβωση της διασαφήσεως εισαγωγής αναστέλλεται εν αναμονή των αποτελεσμάτων της αναλύσεως.

19 Η ανάλυση των δειγμάτων απέδειξε ότι η παρτίδα ρυζιού αποτελούνταν σε ποσοστό μεγαλύτερο του ημίσεος από αποφλοιωμένο ρύζι και σε ποσοστό μικρότερο του ημίσεος από μισολευκασμένο ρύζι και από ίχνη, κυρίως, ρυζιού με φλοιό [paddy]. Η ανάλυση κατέληξε σε αυτά τα αποτελέσματα θεωρώντας ότι, βάσει των κριτηρίων της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως, το ρύζι του οποίου αφαιρέθηκε τμήμα του περικαρπίου, αλλά όχι το φύτρο, πρέπει να καταταγεί ως αποφλοιωμένο και όχι ως μισολευκασμένο ρύζι. Λαμβανομένων υπόψη αυτών των αποτελεσμάτων, ο επιθεωρητής κατέταξε το ρύζι στη δασμολογική διάκριση 1006 20 98 του ΚΔ, απορρίπτοντας έτσι την αναγραφόμενη στην ως άνω διασάφηση κατάταξη και αρνούμενος στην ASAD το ευεργέτημα του προτιμησιακού δασμού.

20 Βάσει αυτής της διορθώσεως, ο επιθεωρητής απηύθυνε στην ASAD, στις 27 Νοεμβρίου 2001, ένταλμα πληρωμής για ποσό δασμολογικής επιβαρύνσεως ύψους 541 394,80 ολλανδικών φιορινιών (NLG) (245 674,25 ευρώ).

21 Κατόπιν ανεπιτυχούς ασκήσεως διοικητικής προσφυγής, η ASAD, η οποία βάλλει κατά της κατ' αυτόν τον τρόπο γενομένης τροποποιήσεως της κατατάξεως, άσκησε προσφυγή ενώπιον του Gerechtshof te Amsterdam. Το αντικείμενο της διαφοράς αφορά το αν το ένταλμα πληρωμής εκδόθηκε ορθώς και όχι αυτόν καθεαυτόν τον υπολογισμό των δασμών.

22 Το δικαστήριο αυτό επισήμανε ότι, εκτός της Κοινότητας, χρησιμοποιείται η επεξηγηματική σημείωση της ΠΟΤ προκειμένου να γίνεται διάκριση μεταξύ του ρυζιού της κλάσεως 1006.20 του ΕΣ και αυτού της κλάσεως 1006.30 του ΕΣ. Θεωρώντας ότι κατά την επίμαχη συμπληρωματική σημείωση γίνεται χρήση ενός προσθέτου κριτηρίου για την κατάταξη του μισολευκασμένου ρυζιού, δηλαδή την αφαίρεση (μέρους) του φύτρου του κόκκου ρυζιού, το ίδιο δικαστήριο εκτίμησε ότι ο κοινοτικός νομοθέτης έκανε χρήση μιας άλλης οριοθετήσεως των κλάσεων αυτών. Εκτιμώντας ότι η Κοινότητα διατρέχει τον κίνδυνο παραβιάσεως των διεθνών υποχρεώσεών της που απορρέουν από τη Σύμβαση για το ΕΣ, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς το κύρος της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως. Στην περίπτωση που αυτή η σημείωση δεν κηρυχθεί ανίσχυρη, το εν λόγω δικαστήριο φρονεί ότι ορθώς επικαλείται η ASAD το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του τελωνειακού κώδικα, προκειμένου να αντιταχθεί στο ένταλμα πληρωμής, πλην όμως αμφιβάλλει για το αν η εν λόγω εταιρία κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να διασφαλίσει την τήρηση όλων των προϋποθέσεων για την προτιμησιακή μεταχείριση.

23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Gerechtshof te Amsterdam αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι η [επίμαχη] συμπληρωματική σημείωση [...] ισχυρή κατά το μέρος που για το μισολευκασμένο ρύζι τάσσει άλλες απαιτήσεις από εκείνες που η επεξηγηματική σημείωση [της ΠΟΤ] [...] τάσσει για την κλάση 10.06 του Εναρμονισμένου Συστήματος;

2) Αν στο πρώτο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, δύναται βάσει του άρθρου 220, παράγραφος 2, αρχή και στοιχείο β΄, τέταρτο εδάφιο, του τελωνειακού κώδικα να γίνει επίκληση της καλής πίστεως της προσφεύγουσας στην περίπτωση που η προσφεύγουσα γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει τη[ν] [επίμαχη] συμπληρωματική σημείωση [...], αλλά δεν γνώριζε, ή τουλάχιστον μπορούσε να αμφιβάλλει ότι, λαμβανομένου υπόψη του διαφορετικού ορισμού που παραθέτει η σχετική με την κλάση 10.06 του ΕΣ επεξηγηματική σημείωση [της ΠΟΤ] [...], η συμπληρωματική αυτή σημείωση είναι ισχυρή;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

24 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν η επίμαχη συμπληρωματική σημείωση στερείται κύρους στο μέτρο που παραθέτει ορισμό του μισολευκασμένου ρυζιού ο οποίος περιέχει στοιχείο, σχετικό με το φύτρο του κόκκου ρυζιού, που δεν διαλαμβάνεται στην επεξηγηματική σημείωση του ΕΣ.

25 Επιβάλλεται εκ προοιμίου η υπόμνηση ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 300, παράγραφος 7, ΕΚ, η σύμβαση περί του ΕΣ δεσμεύει τα όργανα της Κοινότητας. Κατά το άρθρο 3 της εν λόγω συμβάσεως, η Κοινότητα δεσμεύθηκε να μη μεταβάλει το περιεχόμενο του ΕΣ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2000, C-309/98, Holz Geenen, Συλλογή 2000, σ. I-1975, σκέψη 13). Πρέπει επίσης να σημειωθεί συναφώς ότι η αρχή της υπεροχής των διεθνών συμφωνιών που έχει συνάψει η Κοινότητα έναντι του παραγώγου κοινοτικού δικαίου (απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA κ.λ.π., που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 35) απαιτεί να ερμηνεύεται η νομοθεσία αυτή στο μέτρο του δυνατού κατά τρόπο συνάδοντα προς αυτές τις συμφωνίες (αποφάσεις της 10ης Σεπτεμβρίου 1996, C-61/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1996, σ. I-3989, σκέψη 52, και της 1ης Απριλίου 2004, C-286/02, Bellio F.lli, Συλλογή 2004, σ. I-3465, σκέψη 33).

26 Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, χάριν της ασφάλειας δικαίου και προς διευκόλυνση των ελέγχων, το αποφασιστικό κριτήριο για τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων πρέπει γενικά να αναζητείται στα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά και στις αντικειμενικές τους ιδιότητες, όπως αυτά ορίζονται στην οικεία κλάση της ΣΟ και στις σημειώσεις των τμημάτων ή των κεφαλαίων (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2004, C-396/02, DFDS, Συλλογή 2004, σ. I-8439, σκέψη 27, και της 15ης Σεπτεμβρίου 2005, C-495/03, Intermodal Transports, Συλλογή 2005, σ. I-8151, σκέψη 47).

27 Οι επεξηγηματικές σημειώσεις, οι οποίες καταρτίζονται από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μεν όσον αφορά τη ΣΟ, από την ΠΟΤ δε όσον αφορά το ΕΣ, συμβάλλουν σημαντικά στην ερμηνεία του περιεχομένου των διαφόρων δασμολογικών κλάσεων, χωρίς, πάντως, να έχουν υποχρεωτική νομική ισχύ (βλ., ιδίως, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις DFDS, σκέψη 28, και Intermodal Transports, σκέψη 48).

28 Το περιεχόμενο των εν λόγω σημειώσεων της ΣΟ πρέπει, επομένως, να είναι σύμφωνο προς τις διατάξεις αυτής και δεν μπορεί να τις τροποποιεί (βλ., ιδίως,

απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 1999, C-280/97, ROSE Elektrotechnik, Συλλογή 1999, σ. I-689, σκέψη 23· απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, C-42/99, Eru Portuguesa, Συλλογή 2000, σ. I-7691, σκέψη 20, και προπαρατεθείσα απόφαση Intermodal Transports, σκέψη 48).

29 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι τίτλοι της κατατάξεως των διαφόρων ειδών ρυζιού στις κλάσεις και διακρίσεις ταυτίζονται στο ΕΣ και στη ΣΟ. Δεν αμφισβητείται, επίσης, ότι οι ορισμοί του ρυζιού paddy και του αποφλοιωμένου ρυζιού στα στοιχεία δ΄ και ε΄ της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως είναι πανομοιότυποι προς αυτούς της επεξηγηματικής σημειώσεως του ΕΣ. Έτσι, το ρύζι paddy είναι αυτό του οποίου οι κόκκοι διατηρούν ακόμη τον φλοιό του ανθού τους. Το αποφλοιωμένο ρύζι είναι αυτό από το οποίο, ύστερα από μια πρώτη κατεργασία, αφαιρέθηκε ο εν λόγω φλοιός.

30 Η διάκριση 1006 30 καλύπτει, τόσο στο ΕΣ όσο και στη ΣΟ, το ρύζι το οποίο, αφού υπέστη επιπλέον κατεργασία, καθίσταται ρύζι μισολευκασμένο ή λευκασμένο, έστω και γυαλισμένο ή στιλβωμένο. Η ΣΟ είναι επομένως σύμφωνη με το ΕΣ.

31 Το ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου απαιτεί να εξετασθεί αν το περιεχόμενο των διατάξεων της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως, καθ' όσον ορίζει τις έννοιες του μισολευκασμένου και του λευκασμένου ρυζιού, μεταβάλλει το περιεχόμενο της ΣΟ.

32 Κατά το ΕΣ, το περιεχόμενο του οποίου διευκρινίζεται από την επεξηγηματική σημείωση της ΠΟΤ, το μισολευκασμένο ρύζι είναι αυτό του οποίου το περικάρπιο

έχει αφαιρεθεί μερικώς, ενώ το λευκασμένο ρύζι είναι αυτό του οποίου το περικάρπιο έχει αφαιρεθεί πλήρως. Στην επίμαχη συμπληρωματική σημείωση και στο στοιχείο στ΄ αυτής, το μισολευκασμένο ρύζι ορίζεται ως το ρύζι του οποίου έχει αφαιρεθεί ο φλοιός, τμήμα του φύτρου και το σύνολο ή μέρος των εξωτερικών στρωμάτων του περικαρπίου, όχι όμως και τα εσωτερικά στρώματα. Η ίδια συμπληρωματική σημείωση, στο στοιχείο ζ΄, ορίζει το λευκασμένο ρύζι ως ρύζι από το οποίο έχουν αφαιρεθεί ο φλοιός, το σύνολο των εξωτερικών και εσωτερικών στρωμάτων του περικαρπίου, το σύνολο του φύτρου στην περίπτωση του ρυζιού σε κόκκους μακρούς και του ρυζιού σε κόκκους μεσαίους, τουλάχιστον ένα τμήμα [του φύτρου] στην περίπτωση του ρυζιού σε σφαιρικούς κόκκους. Υφίσταται, επομένως, μεταξύ της επεξηγηματικής σημειώσεως της ΠΟΤ και της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως, μια διαφοροποίηση ως προς τη διατύπωση αυτών των ορισμών, η οποία έγκειται στο αν λαμβάνεται υπόψη η αφαίρεση του φύτρου στον ορισμό του μισολευκασμένου ρυζιού.

33 Εντούτοις, λαμβανομένων υπόψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών του ρυζιού, όπως αυτά προκύπτουν από τα στοιχεία της δικογραφίας, το ρύζι από το οποίο αφαιρέθηκε μέρος του περικαρπίου δεν είναι πλέον αποφλοιωμένο ρύζι που υπάγεται στη διάκριση 1006.20 του ΕΣ αφού στην περίπτωσή του, όπως σημειώθηκε στη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως, αφαιρείται μόνον ο φλοιός. Εξάλλου, εφόσον, κατά το ΕΣ, η κατηγορία των μισολευκασμένων ρυζιών περιλαμβάνει όλα τα είδη ρυζιού από το οποίο αφαιρέθηκε μέρος του περικαρπίου, το μισολευκασμένο ρύζι, όπως ορίζεται στο στοιχείο στ΄ της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως, ικανοποιεί το κριτήριο αυτό και, συνεπώς, η εν λόγω σημείωση δεν αντιβαίνει αφ' εαυτής στο ΕΣ.

34 Εάν ωστόσο η επίμαχη συμπληρωματική σημείωση ερμηνευόταν ως εξαιρούσα από τη διάκριση 1006 30 ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί μέρος του περικαρπίου, αλλά όχι το φύτρο, θα επιβαλλόταν η διαπίστωση ότι ούτε αυτό το ρύζι θα μπορούσε να καταταγεί στη διάκριση 1006 20 του ΚΔ. Μια τέτοια ερμηνεία θα είχε έτσι ως αποτέλεσμα να αποκλείσει κάθε πιθανότητα κατατάξεως αυτού του ρυζιού και, κατά συνέπεια, να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής του ΕΣ, του οποίου η γενική οικονομία συνίσταται ακριβώς στο να κατατάσσει όλα τα προϊόντα. Επιβάλλεται επομένως, λαμβανομένων υπόψη των προϋποθέσεων που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 25 της παρούσας αποφάσεως, σύμφωνα με τις οποίες το παράγωγο δίκαιο πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο συνάδοντα προς τις διεθνείς συμφωνίες που δεσμεύουν την Κοινότητα σύμφωνα με το άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ, να εξετασθεί αν υφίσταται άλλη ερμηνεία της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως που θα ήταν σύμφωνη με το ΕΣ.

35 Πράγματι, όπως επισημαίνει η γενική εισαγγελέας στο σημείο 42 των προτάσεών της, από τη συγκριτική ανάλυση των στοιχείων στ΄ και ζ΄ της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως προκύπτει ότι η εν λόγω σημείωση μπορεί να ερμηνευθεί ως περιοριζόμενη να διευκρινίσει συναφώς ότι η μερική αφαίρεση του φύτρου, προκειμένου περί ρυζιού σε κόκκους μακρούς, δεν αρκεί για να χαρακτηρισθεί το ρύζι αυτό ως ρύζι λευκασμένο. Υπό τις συνθήκες αυτές, η εν λόγω σημείωση πρέπει να ερμηνευθεί ως έχουσα την έννοια ότι η μνεία της αφαιρέσεως μέρους του φύτρου δεν συνιστά πρόσθετη προϋπόθεση για την κατάταξη του ρυζιού ως μισολευκασμένου, οριοθετώντας το έναντι του αποφλοιωμένου ρυζιού.

36 Εφόσον αυτή η αναφορά της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως στο φύτρο δεν μπορεί να έχει επίπτωση παρά μόνο στην κατάταξη του ρυζιού είτε ως μισολευκασμένου είτε ως λευκασμένου, τα οποία υπάγονται αμφότερα στην ίδια διάκριση 1006 30 του ΚΔ, δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα το να αποκλείσει την κατάταξη σε αυτή τη διάκριση του ρυζιού του οποίου το περικάρπιο, σύμφωνα με το ΕΣ, υπέστη κατεργασία, πλήρη ή μερική. Η εν λόγω αναφορά πρέπει επομένως να θεωρηθεί σύμφωνη με το ΕΣ και, άρα, δεν θέτει υπό αμφισβήτηση το κύρος της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως.

37 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι από την εξέτασή του δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος του στοιχείου στ΄ της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

38 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν εάν, σε περίπτωση εγκυρότητας της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως, για να απαλλαγεί από

την εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του τελωνειακού κώδικα, ένας οφειλέτης όπως η ASAD μπορεί να θεωρηθεί ότι ενήργησε με καλή πίστη, μολονότι δεν είναι βέβαιο ότι ο εν λόγω οφειλέτης κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρήθηκαν όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησιακή μεταχείριση, δεδομένου ότι συνέταξε την τελωνειακή διασάφηση βάσει της επεξηγηματικής σημειώσεως της ΠΟΤ και όχι της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως.

39 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το δεύτερο ερώτημα τέθηκε μόνο για την περίπτωση που η εφαρμογή της επίμαχης συμπληρωματικής σημειώσεως θα συνεπαγόταν κατάταξη των παρτίδων ρυζιού, από το οποίο αφαιρέθηκε μέρος του περικαρπίου αλλά όχι το φύτρο, σε διάκριση διαφορετική αυτής του μισολευκασμένου ή λευκασμένου ρυζιού.

40 Όμως, από τη σκέψη 35 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι η επίμαχη συμπληρωματική σημείωση πρέπει να ερμηνευθεί ως έχουσα την έννοια ότι ρύζι από το οποίο αφαιρέθηκε μέρος του περικαρπίου, αλλά όχι το φύτρο, δεν μπορεί να καταταγεί σε διάκριση διαφορετική αυτής του μισολευκασμένου ρυζιού. Το ίδιο το αιτούν δικαστήριο διευκρίνισε ότι το δηλωθέν ρύζι έπρεπε να καταταγεί στη διάκριση 1006 30 του ΚΔ και ότι η ASAD είχε τηρήσει όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

41 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Από την εξέταση του πρώτου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να θίξει το κύρος της συμπληρωματικής σημειώσεως 1, στοιχείο στ΄, του κεφαλαίου 10 του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2388/2000 της Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2000.

(υπογραφές)